

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/45/2021
Identifikačné číslo spisu: 8115208715
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8115208715.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Soni Pekarčíkovej v spore žalobcu: JUDr. Ján Bodnár, so sídlom kancelárie Žriedlová 3, 040 01 Košice, správca úpadcu SH TRADE, s.r.o., Košice, so sídlom Rhodyho 14, 085 01 Bardejov, IČO: 31 712 673, zastúpeným FiguraLegal s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Žriedlová 3, 040 01 Košice, IČO: 52 824 918 proti žalovaným: v 1. rade: O.. J. P., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, XXX XX P., zastúpeným JUDr. Jurajom Špirkom, advokátom so sídlom Nerudova 6, 040 01 Košice, IČO: 45 009 538 a v 2. rade: O.B.REAL Košice s.r.o., so sídlom Kováčska 49, 040 01 Košice, IČO: 36 212 539, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, v konaní o dovolaní žalovaného v 1. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 12. decembra 2017, č. k. 6CoKR/5/2016-177, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného v 1. rade o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 12. apríla 2016, č. k. 2Cbi/16/2015-125, určil, že Zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 01.10.2010 medzi obchodnou spoločnosťou SH TRADE, s.r.o., Košice, so sídlom Popradská 68, 04011 Košice, IČO: 31 712 673 ako záložcom a O.. J. P.Ž., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom G. XX, XXX XX P. - H. ako záložným veriteľom je voči veriteľom v konkurze vedenom na majetok úpadcu SH TRADE, s.r.o., Košice, so sídlom Rhodyho 14, 085 01 Bardejov, IČO: 31 712 673, vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 1K/31/2012 právne neúčinná. Zároveň rozhodol, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť v prospech všeobecnej podstaty úpadcu SH TRADE, s.r.o., Košice, so sídlom Rhodyho 14, 085 01 Bardejov, IČO: 31 712 673 sumu vo výške 400.643,34 € v prospech účtu vedeného v K. T. B. S. I. J., I..J., číslo účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si v podanej žalobe v zmysle § 57 ods. 2 Zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) v zákonom stanovenej lehote uplatnil vydanie rozhodnutia o určení neúčinnosti predmetných právnych úkonov dlžníka voči konkurzným veriteľom (zápočty vzájomných záväzkov a pohľadávok). Žalobca podal žalobu na odporovateľnosť ukraľujúceho právneho úkonu dlžníka podľa § 60 ZKR, nakoľko ním došlo k ukraťeniu iných veriteľov úpadcu a vzhľadom na spriaznenosť strán sa v súlade s ustanovením § 60 ods. 2 ZKR úmysel ukraťiť veriteľov úpadcu, ako aj vedomosť o tomto úmysle, predpokladá.

2.1. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že úpadca potom, ako mu vznikol záväzok vyplatiť nerozdelený zisk za roky 1996 až 2008, tento zabezpečil zriadením záložného práva k svojím pohľadávkam, t. j. zabezpečil záväzok neskôr, ako vznikol. Takýto úkon úpadcu je podľa okresného súdu s poukazom na ustanovenie § 59 ods. 1 ZKR, zvýhodňujúcim právnym úkonom, keďže týmto úkonom je aj právny úkon, ktorým dlžník úplne alebo sčasti zabezpečil svoj záväzok neskôr, ako záväzok vznikol. V danom prípade bol odporovaný právny úkon uskutočnený počas úpadku, nakoľko o tejto skutočnosti svedčilo žalobcom predložené vyhlásenie O. Š. Q., reštrukturalizačného správcu, uvedené v reštrukturalizačnom posudku úpadcu, ktorý je súčasťou súdneho spisu v reštrukturalizačnej veci úpadcu na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 2R/11/2010. Úpadok spoločnosti úpadcu je možné datovať do obdobia 02/2008. Okrem uvedeného sa podľa súdu prvej inštancie úpadok v čase uskutočnenia odporovaného právneho úkonu predpokladá, nakoľko tento bol vykonaný v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom, keďže išlo o úkon vykonaný medzi úpadcom a jeho spoločníkom a konateľom, pričom odporovaný úkon bol aj za úpadcu vykonaný žalovaným v prvom rade. Keďže bol odporovaný právny úkon vykonaný v roku 2010, tento bol vykonaný práve v posudzovanom období troch rokov predchádzajúcich začatiu konkurzného konania na majetok dlžníka, a teda aj táto podmienka úspešnej odporovateľnosti bola podľa súdu prvej inštancie splnená.

2.2. Na základe odporovateľného právneho úkonu bolo podľa okresného súdu poskytnuté plnenie žalovanému v druhom rade, na plnenie v prospech podstaty je preto potrebné zaviazat' ako žalovaného v 1. rade, tak aj žalovaného v 2. rade, a to s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 ZKR, v spojení s ustanovením § 63 ods. 1 ZKR. Okresný súd ďalej uviedol, že platné a účinné znenie ZKR neupravuje špeciálnu úpravu pre prípad reštrukturalizácie, ktorá nasleduje po prípadných odporovateľných právnych úkonoch. Ustanovenia ZKR o odporovateľnosti jednotlivých právnych úkonov stanovujú jednotlivé podmienky pre vyslovenie odporovateľnosti právneho úkonu, pričom všetky zákonom požadované podmienky boli splnené. Súčasne v zmysle ustanovenia § 62 ods. 3 ZKR možno odporovať, podľa tohto zákona, aj právnym úkonom dlžníka, z ktorých nároky sú už vykonateľné alebo uspokojené. Takto aj prípadný schválený reštrukturalizačný plán nebráni podrobeniu testu odporovateľnosti úkonov úpadcu, a to počas zákonom vymedzeného obdobia pred začatím konkurzného konania. Navyše možno podľa okresného súdu s poukazom na ustanovenie § 59 ZKR uviesť, že vo vzťahu k odporovateľnému právnemu úkonu - zabezpečeniu záväzku neskôr ako vznikol, došlo aj k ukraľujúcejmu právnemu úkonu, pričom úmysel ukraťenia je prezumovaný prostredníctvom spriaznenosti osôb, ktoré odporovateľný právny úkon vykonali.

2.3. Čo do druhej časti uplatneného nároku žalobcu, plnenie vo výške 200.000,- eur, v danom prípade neboli podľa súdu prvej inštancie, splnené podmienky odporovateľnosti v zmysle ustanovení ZKR, pretože žalovaný v 1. rade preukázal na základe účtovného dokladu - výpisu z pokladničnej knihy zo dňa 11.7.2012 č. 1207001, že sumu vo výške 200.000,- eur riadne vložil do pokladne úpadcu, a teda nemohlo podľa okresného súdu dôjsť k naplneniu podmienok pre odporovateľnosť právnemu úkonu.

2.4. Súd prvej inštancie zároveň v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V zmysle uvedeného okresný súd uznesením zo dňa 13. júna 2018, č. k. 2Cbi/16/2015-213, rozhodol, že žalobca má voči žalovanému v 1. rade v časti o určení neúčinnosti Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010 medzi úpadcom ako záložcom a žalovaným v 1. rade ako záložným veriteľom nárok na náhradu trov prvostupňového konania i

odvolacieho konania v rozsahu 100 % a žalobca má voči žalovanému v 1. rade v časti o zaplatenie 600.643,34 Eur nárok na náhradu trov prvostupňového konania i odvolacieho konania v rozsahu 33,40 %.

3. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie všetky strany sporu.

3.1. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku v jeho zvyšnej časti, t. j. okrem jeho vyhovujúcich výrokov (prvý a druhý výrok rozsudku). V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že podstatou odporovaného právneho úkonu bola realizácia obchodnej verejnej súťaže na pohľadávky úpadcu, v rámci ktorej úpadca obdržal výťažok vo výške 200.000,- eur. Po obdržaní tejto sumy žalovaný v 1. rade vybral sumu 200.000,- eur z účtu úpadcu bez toho, aby na to, podľa odvolateľa, existoval právny dôvod a finančné prostriedky nevrátil. Samotný výber peňažných prostriedkov bol žalovaným v 1. rade potvrdený. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie pochybil, keď považoval jediný žalovaným v 1. rade predložený doklad (dokladovanie údajného vkladu v hotovosti vo výške 200.000,- eur do pokladne úpadcu) za pravý, a na tomto nesprávnom skutkovom základe aj právne posúdil uplatnený nárok. Podľa názoru žalobcu bolo vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázané, že žalovaný v 1. rade vybral žalovanú sumu, pričom túto súčasne nevrátil, čím došlo k ukráteniu veriteľa u úpadcu. Na základe uvedeného navrhol odvolateľ, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. v tejto časti rozsudok zruší a vráti na ďalšie konanie. Súčasne žalobca požadoval priznať náhradu trov v konaní, vrátane tohto odvolacieho konania.

3.2. Žalovaní v 1. a 2. rade podali odvolanie proti oboj vyhovujúcim výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom namietali nesprávne poučenie v napádanom rozsudku, z ktorého podľa žalovaných vyplynulo, že súd prvej inštancie rozhodol podľa § 153b Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom pre zmeškanie.

3.3. Podľa žalovaných súd zjavne pochybil pri stanovení začatia konkurzného konania, ktoré sa začalo na základe uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 20.9.2012, a bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 26.9.2012. Citujúc ust. § 196 ods. 6 ZKR, rozhodujúcim dátumom na posúdenie, podľa akého právneho predpisu sa konanie bude riadiť, je podľa žalovaných dátum začatia konkurzného konania, ktorým je deň nasledujúci po zverejnení v Obchodnom vestníku, t. j. deň 27.9.2012. Z uvedeného vyplýva, že súd mal v súlade s citovaným ust. § 206a ZKR použiť právne predpisy platné od 1.1.2012 a zo znenia § 57 ods. 2 ZKR tak, ako bolo použité súdom prvej inštancie, podľa žalovaných vyplýva, že prípade, ak oprávnená osoba, v tomto prípade správca konkurznej podstaty, neuplatní právo odporovať právnomu úkonu v lehote 6 mesiacov od vyhlásenia konkurzu, toto zanikne.

3.4. Ďalej žalovaní namietali neaplikovanie § 62 ods. 2, v spojení s § 62 ods. 4 ZKR, keď právo odporovať právnomu úkonu nebolo podanou žalobou uplatnené riadne a včas, aj proti tomu, pre koho na základe práva z odporovateľného právneho úkonu, bolo zriadené ďalšie právo. Z ust. § 62 ZKR totiž podľa žalovaných vyplýva, že odporovacie právo sa musí uplatniť proti všetkým právnym predchodcom, až ku predchodcovi, ktorý nadobudol právo priamo od dlžníka. Keďže žalobca takto nepostupoval a právo odporovať právnomu úkonu uplatnil len vo vzťahu k právnomu úkonu medzi úpadcom a žalovaným v 1. rade, a ďalšiemu právnomu úkonu neodporoval, podaná žaloba je z toho dôvodu nedôvodná.

3.5. V ďalšom žalovaní namietali nesplnenie podmienok uvedených v § 62 ods. 2 ZKR, keď v čase nadobudnutia záložného práva bol uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 5.8.2011 vo veci sp. zn. 2R/11/2010 potvrdený reštrukturalizačný plán dlžníka, v ktorom figurovala postúpená pohľadávka ako nesporná a zabezpečená záložným právom. Žalovaný v 2. rade nemal dôvod v tomto čase predpokladať, že by mohli existovať aj okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právneho úkonu voči žalovanému v 1. rade. Zároveň odvolatelia uviedli, že v zmysle § 62 ods. 2 ZKR bolo potrebné, aby toto právo sa nadobudlo na základe bezodplatného právneho úkonu, a ako vyplýva z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok, tieto boli postúpené za odplatu. Vzhľadom k tomu, že v tomto prípade musia byť splnené obe vyššie uvedené podmienky súčasne a k postúpeniu došlo bez akejkoľvek pochybnosti za odplatu, nie

je možné odporovať záložnému právu, ktorého nositeľom je žalovaný v 2. rade. Ďalej žalovaní poukázali na skutočnosť, že úpadca uhradil sumu vo výške 400.643,34 eur žalovanému v 2. rade na základe riadne schváleného reštrukturalizačného plánu, v súlade s jeho záväznou časťou. Z uvedeného podľa žalovaných vyplýva, že žalovanému v 2. rade už bolo plnené na základe záväznej časti reštrukturalizačného plánu schváleného súdom. Poukazujúc na ust. § 132 ods. 1 ZKR z uvedeného podľa žalovaných vyplýva, že k čiastočnému zániku pohľadávky žalovaného v 2. rade došlo na základe inej právnej skutočnosti, ktorou bol reštrukturalizačný plán. Podľa žalovaných bolo nevyhnutné vziať do úvahy, že konkurzné a reštrukturalizačné konania sú dva na sebe nezávislé právne inštitúty a nie je možné zvrátiť účinky, ktoré nastali procesom schválenia reštrukturalizačného plánu a jeho následným plnením spôsobom, o ktorý sa snaží žalobca.

3.6. Poukazujúc na uvedené preto žalovaní navrhli, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) so zreteľom na ust. § 470 C.s.p., odvolania žalobcu aj žalovaných posúdil podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že odvolania strán sporu nie sú dôvodné.

5. V priebehu odvolacieho konania žalovaný v 2. rade tak ako to vyplýva z oznamu zverejnenom v Obchodnom vestníku pod č. 127/2017 dňa 4.7.2017 bol vymazaný z Obchodného registra od 30.6.2017 z dôvodu dobrovoľného výmazu, nakoľko zanikol v dôsledku zlúčenia s právnym nástupcom PAT, s.r.o., IČO: 36 186 546. Právny nástupca žalovaného v 2. rade - PAT, s.r.o., IČO: 36 186 546 taktiež zanikol v dôsledku zlúčenia s právnym nástupcom BELAS s.r.o., IČO: 36 173 347, ktorý bol následne ex offo vymazaný z Obchodného registra dňa 30.11.2017 z dôvodu zrušenia tejto spoločnosti od 13.11.2017 rozhodnutím súdu bez likvidácie. Odvolací súd teda v súlade s ust. § 64 veta druhá C.s.p. konanie vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zastavil a vo vzťahu k tomuto žalovanému podľa ust. § 389 ods.1 písm. a) C.s.p. rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil, nakoľko neboli splnené procesné podmienky na konanie vo vzťahu žalovanému v 2. rade, na splnenie ktorých prihliada súd kedykoľvek počas konania. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil.

6. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k zo strany žalovaných namietanému nesprávne poučeniu v rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že v poučení o odvolaní voči rozsudku boli navyše uvedené varianty možnosti podať opravné prostriedky proti rôznym rozhodnutiam, ale samotné neprávne poučenie o možnosti podať opravný prostriedok proti rozsudku nijako nezasiahlo do práv žalovaných, a ani žalobcu, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že obaja podali toto odvolanie včas a obe odvolania sú riadne odôvodnené.

6.1. Vo vzťahu k namietanému nesprávne uvedenému číslu paragrafového znenia ZKR, kde okresný súd konkrétne označil § 57 ods. 1 ZKR, aj keď správne ide o § 206a ods. 1 ZKR odvolací súd uviedol, že nemožno takýto omyl spočívajúci v nesprávne uvedenom čísle paragrafového znenia, v prípade, ak toto znenie je v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie uvedené v jeho úplnom a správnom znení, považovať za nesprávne právne posúdenie veci tak, ako to má na mysli ust. § 202 ods. 2 O.s.p.

6.2. Odvolací súd nesúhlasil so záverom žalovaných o tom, že došlo k zmeškaniu zo strany žalovaných tvrdenej 6 mesiacov trvajúcej lehoty na podanie odporovacej žaloby v súlade s ust. § 206a ZKR, (resp. § 57 ods. 2 ZKR v znení účinnom do 31.12.2011). Súd prvej inštancie v súlade s ust. § 206a ZKR podľa odvolacieho súdu na vec správe použil právne predpisy platné od 1.1.2012. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 7.4.2014 vo veci sp. zn. 1K/31/2012, bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu SH TRADE, s.r.o. Košice, IČO: 31 712 673, ktorý bol zverejnený v Obchodnom vestníku dňa 14.4.2014, a preto (preto podľa § 199 ods. 1 ZKR) od nasledujúceho dňa po zverejnení uznesenia, ktorým bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu, t. j. od 15.4.2014 (teda od vyhlásenia konkurzu, a nie od zverejnenia uznesenia o začatí konkurzného konania) začala plynúť jednoročná lehota uvedená v § 57 ods. 2 ZKR, účinného od 1.1.2012. Návrh na vyslovenie neúčinnosti právnych úkonov, bol podaný v lehote, resp. dňa 13.4.2015, preto námietky žalovaných na prekludovanie tohto nároku žalobcu označil

krajský súd za nedôvodné.

6.3. Ako nedôvodnú označil odvolací súd i námietku žalovaných, podľa ktorej z ust. § 62 ZKR vyplýva, že odporovacie právo sa musí uplatniť proti všetkým právnym predchodcom, až ku predchodcovi, ktorý nadobudol právo priameho dlžníka. V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že pasívne vecne legitimovaný podľa ZKR, pri dvojstranných právnych úkonoch, ku ktorým patrí i zmluva o zriadení záložného práva, je ten, kto dohodol s dlžníkom právny úkon a zároveň je pasívne legitimovaný ten, kto z odporovateľného právneho úkonu dlžníka získal prospech. V prejednávanej veci sa jedná o dvojstranný právny úkon, uzatvorený medzi úpadcom a žalovaným v 1. rade, za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného v 1. rade, ktorý z takto odporovateľného právneho úkonu získal prospech spočívajúci v prednostnom uspokojení svojej pohľadávky. Z uvedeného dôvodu preto podľa odvolacieho súdu neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 62 ods. 2 a ods. 4 ZKR, keďže nedošlo k zriadeniu ďalšieho práva, na základe odporovateľného právneho úkonu, správca správne odporoval právnemu úkonu, ktorým bolo zriadenie záložného práva Zmluvou o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010 medzi úpadcom a žalovaným v 1. rade, keď ZKR uvádza, že odporovať možno len tým úkonom, ktoré boli urobené s „dlžníkom“, teda dáva možnosť odporovať len tým úkonom úpadcu, ktoré urobil v čase, keď bol v tzv. „predĺžení“, a nie úkonom tretích osôb.

6.4. Odvolací súd ako nedôvodnú označil taktiež obranu žalovaných spočívajúcu v tvrdení, že úhrada sumy vo výške 400.643,34 eur úpadcom v prospech žalovaného v 2. rade, bola na základe riadne schváleného reštrukturalizačného plánu, na základe ktorého došlo k čiastočnému zániku pohľadávky žalovaného v 2. rade, ako na základe inej právnej skutočnosti, ktorou bol reštrukturalizačný plán. V tomto smere krajský súd poukázal na ustanovenie § 160 ZKR, keď uznesenie, ktorým Okresný súd Prešov potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka-úpadcu a ukončil reštrukturalizáciu dlžníka, nadobudlo právoplatnosť dňa 12.8.2011 a nadmerný odpočet od správcu dane vo výške 400.643,34 eur bol poukázaný na účet úpadcu dňa 5.4.2012 a úpadcom poukázaný v neprospech žalovaného v 2. rade dňa 10.4.2012, t. j. po potvrdení reštrukturalizačného plánu (na schôdzi konanej dňa 19.7.2011), a po ukončení reštrukturalizácie dlžníka, preto ani úhrada vo výške 400.643,34 eur nemohla byť vykonaná v súlade s plnením reštrukturalizačného plánu, nakoľko úpadca nemohol viesť v čase predkladania reštrukturalizačného plánu na schválenie, v akej výške mu bude poukázaný nadmerný odpočet od správcu dane, a či vôbec má na tento nadmerný odpočet nárok, a preto ani nemohol byť predmetom uspokojenia postúpenej pohľadávky žalovaného v 2. rade.

6.5. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie keď tento uviedol, že zabezpečenie v predmetnej veci je zvýhodňujúcim právnym úkonom, ktorý bol uskutočnený počas úpadku, a to práve v období 3 rokoch predchádzajúcich začatiu konkurzného konania na majetok dlžníka a pokiaľ žalobca odporoval zvýhodňujúcemu právnemu úkonu, tak boli naplnené zákonné podmienky pre uplatnenie ust. § 59 ZKR spočívajúce v tom, že dlžník zabezpečil svoj záväzok neskôr, ako tento vznikol, preto i odvolací súd prijal záver, že žalovaný v 1. rade získal prospech v podobe prednostného získaného majetku úpadcu na úkor ostatných veriteľov, neodôvodnene zvýhodnil seba na úkor ostatných veriteľov úpadcu, a spôsobil svojej spoločnosti úpadok.

6.6. Odvolací súd sa zhodne so záverom súdu prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nestotožnil ani s názorom žalovaných v tom, že nie sú splnené podmienky podľa § 62 ods. 2 a 4 ZKR, nakoľko na základe odporovateľného právneho úkonu nebolo zriadené ďalšie právo. Právo na plnenie z odporovateľného právneho úkonu bolo postúpené zo žalovaného v 1. rade na žalovaného v 2. rade, čím však došlo len k zmene v osobe veriteľa, nie však v obsahu práva.

6.7. Vo vzťahu k odvolaniu žalovaných krajský súd záverom zhrnul, že základným právom, ktoré je možné uplatniť z neúčinného právneho úkonu, na základe ktorého bola z majetku dlžníka prevedená majetková hodnota, je právo na peňažnú náhradu v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 ZKR. Povinný nevracia len to, o čo sa ukrátilo uspokojenie pohľadávok veriteľom, ale celú peňažnú pohľadávku za plnenie poskytnutú na základe neúčinného právneho úkonu - Zmluvy o zriadení záložného práva a z toho vyplývajúceho následného poukázania nadmerného odpočtu, ktorý obdržal úpadca od správcu dane,

priamo žalovanému v 2. rade, na ktorého bola táto pohľadávka na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.10.2011, uzatvorenej medzi oboma žalovanými, postúpená, boli obaja žalovaní povinní solidárne z takto neúčinného právneho úkonu uhradiť v prospech všeobecnej podstaty úpadcu poskytnutý nadmerný odpočet vo výške 400.643,34 eur. Nakoľko však došlo k zastaveniu konania vo vzťahu žalovanému v 2. rade pre jeho zánik bez právneho nástupcu, je povinnou osobou z takto neúčinného právneho úkonu uhradiť v prospech všeobecnej podstaty úpadcu len žalovaný v 1. rade.

6.8. Odvolací súd naopak vo vzťahu k uplatnenej sume v prospech všeobecnej podstaty úpadcu vo výške 200.000,- eur, ktorá bola poskytnutá obchodnou spoločnosťou FARENZA, s.r.o., ako víťazom verejnej obchodnej súťaže na speňaženie pohľadávok založených v prospech zabezpečených veriteľov v 2. skupine vo výške 200.000,- eur v prospech úpadcu, uviedol, že tento nárok nevyplýva z odporovaného právneho úkonu medzi žalovanými z titulu Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010, ale jedná sa o kúpnu cenu, ktorú obdržal úpadca za svoje zabezpečené pohľadávky a skutočnosť, že žalovaný v 1. rade vybral z účtu úpadcu túto sumu, nezakladá právny dôvod na jej vrátenie, nakoľko táto suma nebola poskytnutá žalovanému v 1. rade na základe neúčinného právneho úkonu, ktorého určenia by sa domáhal žalobca v tomto konaní, ako aj preto, že túto sumu prijal úpadca dňa 6.7.2012, kedy už mal byť záložným veriteľom žalovaný v 2. rade, a teda mal mať na túto sumu v zmysle Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.10.2011, nárok.

7. Poukazujúc na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, urobil z neho správny právny záver a správne vo veci rozhodol, odvolanie žiadnej zo strán sporu nie je opodstatnené, preto podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p., rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, s výnimkou časti rozsudku vzťahujúcej sa k žalovanému v 2. rade, ohľadom ktorého rozsudok zrušil a konanie bez vrátenia veci zastavil a výroku, kde odvolanie žalobcu proti výroku, ktorým súd prvej inštancie vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením odmietol, potvrdil ako vecne správny.

8. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný v prvom rade (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že súdy oboch inštancií konali v rozpore s ust. §374 ods. 1 C.s.p., a neumožnili odvolateľovi vyjadriť sa k vyjadreniu žalobcu zo dňa 2.6.2016 (na č. l. 150 spisu). Dovolateľ namieta taktiež vnútornú rozpornosť rozhodnutí okresného i krajského súdu v tom, že oba súdy posudzovali ako odporovací úkon zmluvu o zriadení záložného práva a zaviazali dovolateľa uhradiť sumu vo výške 400.643,34 Eur, a to napriek skutočnosti, že táto suma bola poukázaná úpadcom v prospech žalovaného v 2. rade až potom, čo zaniklo záložné právo, a to z úplne iného právneho dôvodu, ktorým bol nárok na výplatu zisku za roky 1996-2008, teda uvedená suma nebola plnená na základe odporovaného právneho úkonu. Dovolateľ taktiež vytýka súdu prvej inštancie, že tento nezohľadnil a neaplikoval relevantnú právnu normu na konkrétny prípad.

9. Vo vzťahu k porušeniu povinnosti súdu v zmysle ust. § 374 ods. 1 C.s.p., umožniť strane sporu vyjadriť sa k vyjadreniu žalobcu k podanému odvolaniu dovolateľ uviedol, že predmetné vyjadrenie žalobcu zo dňa 2.6.2016 mu „na vedomie“ doručil až odvolací súd (na č. l. 171 spisu), teda bez poskytnutia lehoty 10 dní na vyjadrenie v zmysle ust. § 374 ods. 1 C.s.p., a navyiac bolo doručené odvolateľovi až potom (dňa 15.1.2017), čo odvolací súd rozhodol vo veci dňa 12.12.2017, v dôsledku čoho došlo k porušeniu zásady rovnosti zbrání strán sporu a čl. 6 dohovoru.

9.1. Dovolateľ namieta rozpornosť a protirečivosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, spočívajúcu v zamieňaní právnych následkov odporovanej zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010 a zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.10.2011 v bode 42. a 50. odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu. Dovolateľ tvrdí zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko nie je zrejmé, pod ktorú z troch hypotéz ust. § 62 ods. 1 ZKR podriadil skutkový stav veci. Poukazuje na to, že v predmetnej veci nikdy nedošlo k výkonu záložného práva, ktorá skutočnosť je v rozpore so záverom krajského súdu v bode 50. odôvodnenia jeho rozhodnutia, konkr. „... žalovaný v 1. rade tak

získal prospech v podobe prednostného získaného majetku úpadcu na úkor ostatných veriteľov“. Rovnako nesúhlasí so záverom súdu, že zriadenie záložného práva môže spôsobiť úpadok, nakoľko zriadenie záložného práva je neutrálna operácia, ktorá nezvyšuje ani neznižuje majetok úpadcu, za zmätočný považuje i záver súdu, že „žalovaný v 1. rade mal z odporovaného právneho úkonu prospech, spočívajúci v odplate, ktorú utrížil za postúpenú pohľadávku“, nakoľko prospech žalovaného v 1. rade by mohol vzniknúť len v prípade, ak by poddlžník (Daňový úrad) plnil svoj záväzok priamo jemu, nie úpadcovi. Dovolateľ tvrdí tiež nezrozumiteľnosť záverov krajského súdu v bode 54. odôvodnenia jeho rozhodnutia, nakoľko zastáva názor, že zmluvou o zriadení záložného práva nedošlo k prevodu akejkoľvek veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty z majetku dlžníka, preto nebolo možné postupovať podľa ust. § 63 ods. 1 ZKR, ale podľa ust. § 63 ods. 3 ZKR. Rovnako za zmätočné považuje tvrdenie súdu v bode 54. jeho rozhodnutia, nakoľko nadmerný odpočet bol vyplatený na základe zákona č. 222/2005 Zb., o dani z pridanej hodnoty priamo úpadcovi a predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky nebola pohľadávka vyplývajúca z nadmerného odpočtu, ale pohľadávka spočívajúca v práve na výplatu zisku za r. 1996-2008. Dovolateľ tvrdí, že zánik záložného práva predchádzal úhrade žalovanej sumy, a preto nemohlo dôjsť k ukráteniu veriteľov na základe napadnutého právneho úkonu, pretože právnym dôvodom úhrady žalovanému v 2. rade bol právny nárok na výplatu zisku za r. 1996-2008. Dovolateľ ďalej nesúhlasí s krajským súdom, keď tento v zhode so súdom prvej inštancie vyslovil, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 62 ods. 2 a 4 ZKR, nakoľko podľa dovolateľa v čase podania žaloby, ako aj rozhodovania oboch súdov, bol záložným veriteľom žalovaný v druhom rade, ktorý mal byť označený za zmluvnú stranu napádanej zmluvy o zriadení záložného práva, a teda aj voči nemu sa malo uplatniť odporovacie právo. I závery súdov oboch inštancií, že nedošlo k zriadeniu ďalšieho práva, ale jednalo sa o to isté právo, len prislúchalo inej osobe, považuje dovolateľ za neudržateľné. Dovolateľ vytýka súdom, že tieto sa nedostatočne zaoberali účinkami záložného práva, inak by prišli k záveru, že v posudzovanom prípade vznik záložného práva nebol oznámený záložným dlžníkom a ani preukázaný záložným veriteľom a nestalo sa záložné právo účinné voči poddlžníkovi podľa ust. § 151mb OZ, ktorý plnil na účet úpadcu, nie žalovaného v prvom rade, následkom čoho pohľadávka tvoriaca predmet záložného práva jej uhradením podľa § 583 OZ zanikla dňa 5.4.2012, ktorý deň je zároveň dňom zániku záložného práva podľa ust. § 151md ods. 1 písm. b/ OZ. Dovolateľ zotrváva na závere, že k čiastočnému zániku pohľadávky žalovaného v druhom rade došlo na základe inej právnej skutočnosti, ktorou bol reštrukturalizačný plán (ďalej aj RP) potvrdený Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 5.8.2011, sp. zn. 2R/11/2010 a ak sa nároky plnené účastníkovi plánu v prípade neúčinnosti započítavajú v rozsahu určenom plánom (§ 161 ods. 4 ZKR), potom plán je v tejto časti voči žalovanému v 1. rade účinný a tvorí právny dôvod splnenia pohľadávky žalovaného v druhom rade. Podľa názoru dovolateľa hlavným účinkom potvrdeného RP je to, že jeho ustanovenia sa stávajú záväznými pre všetkých účastníkov plánu, a teda aj žalovaný v 2. rade bol účastníkom citovaného RP.

9.2. K povinnosti súdu zohľadniť a aplikovať relevantnú právnu normu na konkrétny prípad dovolateľ uviedol, že okresný súd mal v predmetnej veci aplikovať z. č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom od 1.1.2012, pretože konkurzné konanie sa začalo dňa 27.9.2012 na základe uznesenia okresného súdu zo dňa 20.9.2012, sp. zn. 1K/31/2012, ktoré bolo zverejnené v obchodnom vestníku dňa 26.9.2012 pod č. 186/12, K012399. Z rozhodnutia krajského súdu (bod 2), v ktorom sumarizuje dôvody rozhodnutia okresného súdu je podľa dovolateľa zrejmé, že okresný súd zamieňa lehotu, počas ktorej možno urobeným úkonom odporovať a ktorá sa počíta späť od začatia konkurzného konania s lehotou, počas ktorej musí správca v súlade s ust. § 57 ods. 2 ZKR podať žalobu o neúčinnosť právnych úkonov a ktorá v znení účinnom do 31.12.2011 bola 6 mesiacov a podľa ZKR, ktorý sa mal a prípad aplikovať bola 1 rok. Dovolateľ považuje za zmätočné rozhodnutie okresného súdu, nakoľko konkurzné konanie voči úpadcovi sa začalo dňa 20.9.2012 (uznesenie okresného súdu zverejnené v OV dňa 26.9.2012) a konkurz bol vyhlásený dňa 7.4.2014 (zverejnené v OV dňa 14.4.2014), pričom uznesenie č. k. 1K/30/2011-109 zo dňa 11.8.2011 (citované v rozhodnutí okresného súdu na strane 9) sa vzťahuje k inému prípadu, nie k predmetnej veci. Dovolateľ zastáva názor, že vzhľadom k tomu, že § 206a ods. 1 ZKR hovorí o začatom konaní, rozhodujúcim dátumom na posúdenie podľa akého právneho predpisu sa konanie bude riadiť, je dátum začatia konkurzného konania, ktorým je deň nasledujúci po dni zverejnenia v obchodnom vestníku, t. j. 27.9.2012. Nezohľadnenie relevantnej právnej normy (v súlade s cit. ust. § 206a ZKR mal súd použiť právne

predpisy platné od 1.1.2012) je teda podľa dovolateľa zjavnou neodôvodnenosťou a arbitrárnosťou súdneho rozhodnutia.

9.3. Na základe uvedených skutočností dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu zo dňa 12.12.2017 ako i rozsudok okresného súdu zo dňa 12.4.2016 a vec vrátil na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí súdov oboch inštancií.

10. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného v 1. rade uviedol, že v dovolaní uvedené tvrdenia žalovaného v 1. rade sú účelové, odvolací súd predložil vlastný výklad ustanovení ZKR a podstata dovolania smeruje k nesúhlasu s dôvodmi rozhodnutí, čo je v rozpore s ust. § 423 C.s.p., žalobca taktiež namieta porušenie ust. § 435 C.s.p., zo strany dovolateľa a jeho prevažnej argumentácie. S ohľadom na uvedené navrhol podané dovolanie žalovaného v 1. rade odmietnuť, resp. zamietnuť ako nedôvodné.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný v 1. rade, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného v 1. rade treba odmietnuť.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

13. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

14. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p., v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím

dôvodom.

17. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p., a tvrdí zásah súdov oboch inštancií do jeho práva na spravodlivý proces, keď tieto mu nesprávnym procesným postupom, v rozpore s ust. § 374 ods. 1 C.s.p., neumožnili vyjadriť sa k vyjadreniu žalobcu k podanému odvolaniu žalovaného v 1. rade zo dňa 2.6.2016. Dovolateľ uviedol, že predmetné vyjadrenie žalobcu zo dňa 2.6.2016 mu „na vedomie“ doručil až odvolací súd (na č. l. 171 spisu), teda bez poskytnutia lehoty 10 dní na vyjadrenie v zmysle ust. § 374 ods. 1 C.s.p., v dôsledku čoho došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní strán sporu a čl. 6 dohovoru.

18. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že v danej veci, keď posudzovanie povinnosti doručiť vyjadrenie protistrany z pohľadu porušenia práva na spravodlivý proces, konkrétne kontradiktórnosti ako jeho zložky, bolo už predmetom mnohých rozhodnutí ESLP, kde v rámci jeho rozhodovacej činnosti najskôr prevládal formalistický prístup, podľa ktorého bola kontradiktórnosť vnímaná absolutisticky a povinnosť zaslať vyjadrenie protistrane bola daná bez ohľadu na jeho obsah, teda aj v prípade, ak neobsahuje žiadne nové skutočnosti a právne argumenty (rozsudok č. 18990/91 zo dňa 18.2.1997 vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku). Neskôr začal ESLP k otázke posudzovania kontradiktórnosti pristupovať menej rigidne a pripustil, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové a právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok sporu (vid. rozsudok zo dňa 3.7.2009 Vokoun proti Českej republike, Čičmanec proti Slovenskej republike) a tento materiálny (neformalistický) prístup pripustil, že zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter a nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak by vyjadrenie nemalo vplyv na výsledok konania, pretože neobsahovalo žiadne nové skutkové a právne argumenty. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre (IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 481/2012, II. ÚS 267/2019) opierajúc sa o materiálny výklad zásady koncentrácie konania taktiež považuje za podstatné zaoberať sa obsahom vyjadrenia a tým, či malo vplyv na rozhodnutie vo veci, pričom medzi uvedené nepochybne patrí situácia, ak je vyjadrenie bezobsažné, prípadne ak sa v ňom len opakujú už uvedené argumenty (obdobne v rozsudok ESLP zo dňa 22.9.2020 vo veci Sarkocy proti Slovenskej republike a rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 155/2020 a IV. ÚS 660/2020).

18.1. Uvedené je plne aplikovateľné aj v predmetnej veci, keď vyjadrenie žalobcu zo dňa 2.6.2016 (resp. zo dňa 27.5.2016) neobsahuje žiadne nové argumenty, ktoré by žalovanému v 1. rade neboli známe, resp. uvedené argumenty uvádzal žalobca počas celého konania opakovane, tak na pojednávaniach pred súdom prvej inštancie (zápisnica z pojednávania zo dňa 10.9.2015 na č. l. 69 spisu, zápisnica z pojednávania zo dňa 12.11.2015 na č. l. 102 spisu), ako aj vo svojich podaniach a záverečnej reči (na č. l. 103 spisu) a na ktoré v predmetnom vyjadrení zo dňa 2.6.2016 odkazuje. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že krajský súd sa stotožnil s argumentmi žalobcu v jeho vyjadrení zo dňa 2.6.2016 (v bode 42. odôvodnenia svojho rozhodnutia), a tieto prevzal do svojho rozhodnutia, pričom uvedené je navyše v rozpore s ust. § 62 ods. 2 ZKR, dovolací súd uvádza, že krajský súd stotožňujúc sa so záverom súdu prvej inštancie (o. i. bod 53 odôvodnenia rozhodnutia) v odôvodnení svojho rozhodnutia na preukázanie jeho správnosti iba argumentačne doplnil ďalšie dôvody, pričom dovolací súd opätovne pripomína, že obrana žalovaného v 1. rade poukazuje na ust. § 62 ods. 2 a 4 ZKR bola prítomná už počas konania (napr. doplnenia vyjadrení žalovaného v 1. rade k žalobe na č. l. 78 a 85 spisu) a žalobca na ňu opakovane reagoval, a teda obsah vyjadrenia žalobcu zo dňa 2.6.2016 bol žalovanému v 1. rade známy už z predchádzajúcich úkonov žalobcu, z ktorého dôvodu je obrana dovolateľa v podobe tvrdenej nemožnosti oboznámiť sa s predmetným vyjadrením žalobcu zo dňa 2.6.2016 účelová, uvedeným postupom zo strany súdov oboch inštancií nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a dovolací súd preto považuje dovolanie žalovaného v 1. rade v tejto časti za nedôvodné.

19. Dovolateľ namieta rozpornosť a protirečivosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, spočívajúcu v zamieňaní právnych následkov odporovanej zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010 a zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.10.2011. Tvrdí zmatečnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko tvrdí, že nie je zrejmé, pod ktorú z troch hypotéz ust. § 62 ods. 1 ZKR podriadil skutkový stav veci. Poukazuje na skutočnosť, že v predmetnej veci nikdy nedošlo k výkonu

záložného práva, ktorá skutočnosť je v rozpore so záverom krajského súdu v bode 50. odôvodnenia jeho rozhodnutia, konkr. „... žalovaný v 1. rade tak získal prospech v podobe prednostného získaného majetku úpadcu na úkor ostatných veriteľov“. Rovnako nesúhlasí so záverom súdu, že zriadenie záložného práva môže spôsobiť úpadok, nakoľko zriadenie záložného práva je neutrálna operácia, ktorá nezvyšuje ani neznižuje majetok úpadcu, za zmätočný považuje i záver súdu, že „žalovaný v 1. rade mal z odporovaného právneho úkonu prospech, spočívajúci v odplate, ktorú utrížil za postúpenú pohľadávku“, nakoľko prospech žalovaného v 1. rade by mohol vzniknúť len v prípade, ak by poddlžník (Daňový úrad) plnil svoj záväzok priamo jemu, nie úpadcovi. Dovolateľ tvrdí tiež nezrozumiteľnosť záverov súdu v bode 54. odôvodnenia jeho rozhodnutia, nakoľko zastáva názor, že zmluvou o zriadení záložného práva nedošlo k prevodu akejkoľvek veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty z majetku dlžníka, preto nebolo možné postupovať podľa ust. § 63 ods. 1 ZKR, ale podľa ust. § 63 ods. 3 ZKR. Rovnako za zmätočné považuje tvrdenie súdu v bode 54. jeho rozhodnutia, nakoľko nadmerný odpočet bol vyplatený na základe zákona č. 222/2005 Zb., o dani z pridanej hodnoty priamo úpadcovi a predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky nebola pohľadávka vyplývajúca z nadmerného odpočtu, ale pohľadávka spočívajúca v práve na výplatu zisku za r. 1996-2008. Dovolateľ tvrdí, že zánik záložného práva predchádzal úhrade žalovanej sumy, a preto nemohlo dôjsť k ukráteniu veriteľov na základe napadnutého právneho úkonu, pretože právnym dôvodom úhrady žalovanému v 2. rade bol právny nárok na výplatu zisku za r. 1996-2008. Dovolateľ ďalej nesúhlasí s krajským súdom, keď tento v zhode so súdom prvej inštancie vyslovil, že neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 62 ods. 2 a 4 ZKR, nakoľko podľa dovolateľa v čase podania žaloby, ako aj rozhodovania oboch súdov bol záložným veriteľom žalovaný v druhom rade, ktorý mal byť označený za zmluvnú stranu napádanej zmluvy o zriadení záložného práva, a teda aj voči nemu sa malo uplatniť odporovacie právo. I závery súdov oboch inštancií, že nedošlo k zriadeniu ďalšieho práva, ale jednalo sa o to isté právo, len prislúchalo inej osobe, považuje dovolateľ za neudržateľné. Výtýka súdom, že tieto sa nedostatočne zaoberali účinkami záložného práva, inak by prišli k záveru, že v posudzovanom prípade vznik záložného práva nebol oznámený záložným dlžníkom a ani preukázaný záložným veriteľom a nestalo sa záložné právo účinné voči poddlžníkovi podľa ust. § 151mb OZ, ktorý plnil na účet úpadcu, nie žalovaného v prvom rade, následkom čoho pohľadávka tvoriaca predmet záložného práva jej uhradením podľa § 583 OZ zanikla dňa 5.4.2012, ktorý deň je zároveň dňom zániku záložného práva podľa ust. § 151md ods. 1 písm. b/ OZ. Dovolateľ zotrváva na závere, že k čiastočnému zániku pohľadávky žalovaného v druhom rade došlo na základe inej právnej skutočnosti, ktorou bol reštrukturalizačný plán (ďalej aj RP) potvrdený Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 5.8.2011, sp. zn. 2R/11/2010 a ak sa nároky plnené účastníkovi plánu v prípade neúčinnosti započítavajú v rozsahu určenom plánom (§ 161 ods. 4 ZKR), potom plán je v tejto časti voči žalovanému v 1. rade účinný a tvorí právny dôvod splnenia pohľadávky žalovaného v druhom rade. Podľa názoru dovolateľa hlavným účinkom potvrdeného RP je to, že jeho ustanovenia sa stávajú záväznými pre všetkých účastníkov plánu, a teda aj žalovaný v 2. rade bol účastníkom citovaného RP.

20. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 9.12.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19.4.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12.5.2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23.6.2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15.3.2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23.8.2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 4.5.2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12.6.2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolností každého prípadu.

20.1. Najvyšší súd uvádza, že ide o zjavnú arbitrárnosť, ak je rozhodnutie súdu založené na takej interpretácii alebo aplikácii právnej normy súdom, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je rozhodnutie súdu založené, celkom absentujú alebo sú protirečivé a popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné alebo v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (3cdo/34/2020).

21. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*, *Hiro Balani v. Španielsko*, *Georgiadis v. Grécko*, *Higgins v. Francúzsko*). Dovolací súd uvádza, že nemožno odvodzovať námietku protirečivosti rozhodnutia popretím v ňom uvedených logických súvislostí, o ktorý prípad ide nepochybne v predmetnej veci.

22. V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti ako vecne správne. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhoval, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil.

22.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolací súd v úvode nesúhlasí s tvrdením dovolateľa o zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie), resp. jeho odôvodnenia vo vzťahu k ne/aplikovateľnosti ust. § 62 ods. 2 a 4 ZKR. Pokiaľ dovolateľ argumentuje, že v čase podania žaloby, ako aj rozhodovania oboch súdov bol záložným veriteľom žalovaný v druhom rade, ktorý mal byť označený za zmluvnú stranu napádanej zmluvy o zriadení záložného práva, a teda aj voči nemu sa malo uplatniť odporovacie právo, dovolací súd odkazuje na rozsiahle odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (v bodoch 41. a nasl. jeho odôvodnenia), v ktorom poskytol jednoznačnú a dostatočne vyčerpávajúcu odpoveď na argumentáciu žalovaného v 1. rade, keď uviedol, že v prejednávanej veci sa jedná o dvojstranný právny úkon (zmluva o zriadení záložného práva), uzatvorený medzi úpadcom a žalovaným v 1. rade, za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného v 1. rade, ktorý z takto odporovateľného právneho úkonu získal prospech spočívajúci v prednostnom uspokojení svojej pohľadávky a poukazujúc na uvedené preto neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 62 ods. 2 a ods. 4 ZKR, keďže nedošlo k zriadeniu ďalšieho práva. Na základe odporovateľného právneho úkonu, správca správne odporoval právnomu úkonu, ktorým bolo zriadenie záložného práva Zmluvou o zriadení záložného práva zo dňa 1.10.2010 medzi úpadcom a žalovaným v 1. rade, keď ZKR uvádza, že odporovať možno len tým úkonom, ktoré boli urobené s „dlžníkom“, teda dáva možnosť odporovať len tým úkonom úpadcu, ktoré urobil v čase, keď bol v tzv. „predĺžení“, a nie úkonom tretích osôb. Následne v bode 53. odôvodnenia svojho rozhodnutia opäť v zhode so súdom prvej inštancie krajský súd ustálil, že na základe odporovateľného právneho úkonu v predmetnej veci nebolo zriadené ďalšie právo, resp. právo na plnenie z odporovateľného právneho úkonu bolo postúpené zo žalovaného v 1. rade na žalovaného v 2. rade, čím však došlo len k zmene v osobe veriteľa, nie však v obsahu práva. Z uvedeného vyplýva, že námietka dovolateľa o zmätočnosti, resp. protirečivosti rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná, z rozhodnutia konzistentne vyplývajú dôvody jeho právneho záveru o nemožnosti aplikácie ust. § 62 ods. 2 a 4 ZKR a z dovolania vyplýva najmä nespokojnosť dovolateľa s výsledkom sporu. Dovolací súd opätovne pripomína, že nemožno opierať námietku protirečivosti rozhodnutia popretím v ňom uvedených logických súvislostí.

24. Vyššie uvedené je plne aplikovateľné i pre dovoláciu argumentáciu žalovaného v 1. rade, v zmysle ktorej ak sa nároky plnené účastníkovi plánu v prípade neúčinnosti započítavajú v rozsahu určenom plánom (§ 161 ods. 4 ZKR), potom plán je v tejto časti voči žalovanému v 1. rade účinný a tvorí právny

dôvod splnenia pohľadávky žalovaného v druhom rade. Podľa názoru dovolateľa hlavným účinkom potvrdeného RP je to, že jeho ustanovenia sa stávajú záväznými pre všetkých účastníkov plánu, a teda aj žalovaný v 2. rade bol účastníkom citovaného RP. Odvolací súd sa argumentácii žalovaného v 1. rade ohľadom tvrdeného čiastočného zániku pohľadávky žalovaného v 2. rade, a to na základe inej právnej skutočnosti, ktorou bol reštrukturalizačný plán, uvedenej už v odvolaní, venuje v bode 42 a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia a ani samotný dovolateľ neuviedol, akým vyššie uvedeným spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces tvrdeným, v tejto časti „zmätočným“, odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný v 1. rade ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore.

24.1. Dovolací súd pripomína, že do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04). Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži ani na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“).

24.2. Najvyšší súd záverom pripomína, že správnosť alebo nesprávnosť záverov odvolacieho súdu dovolací súd nie je oprávnený posudzovať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 C.s.p., v zmysle ktorého môže byť dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p., ale len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 432 C.s.p., ktorým možno odôvodniť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p., ktorý dovolateľom uplatnený nebol.

25. Vo vzťahu k obsahovo prevažujúcej, prvýkrát v spore použitej, dovolacej argumentácii žalovaného v 1. rade, ako sú: tvrdenie, že odporovanie zmluve nemôže bez ďalšieho likvidovať vecno-právne následky pôsobiace erga omnes, existujúce už nezávisle a samostatne od obligačných účinkov pôvodného právneho titulu, ktorému sa odporuje; tvrdenie, že tým, že zanikol predmet záložného práva, zaniklo v súlade s § 151md ods. 1 písm. b/ OZ aj záložné právo zriadené na základe záložnej zmluvy zo dňa 1.10.2010; tvrdenie, že v predmetnej veci nikdy nedošlo k výkonu záložného práva, resp. suma vyplatená úpadcom žalovanému v druhom rade nebola uhradená na základe odporovateľného právneho úkonu, pretože záložné právo zaniklo dňa 5.4.2012, kedy nadmerný odpočet od správcu dane bol prikázaný na účet úpadcu, a to na základe iného právneho dôvodu, ktorým bol nárok na výplatu zisku za r.1996-2008, a teda zánik záložného práva predchádzal úhrade žalovanej sumy a nemohlo dôjsť k ukráteniu veriteľov; tvrdenie, že zmluva o zriadení záložného práva nebola voči daňovému úradu účinná, pretože vznik záložného práva nebol oznámený úpadcom ani preukázaný záložným veriteľom; tvrdenie, že v predmetnej veci sa malo postupovať podľa ust. § 63 ods. 3, nakoľko namietaným odporovateľným právnym úkonom nedošlo k prevodu majetku dlžníka, ani nedošlo k splneniu peňažného záväzku dlžníka, najvyšší súd zdôrazňuje fakt, že dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu vid. ust. § 366 C.s.p.) a vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku konštatuje, že tzv. „novoty“ nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt (obdobne k tomu 2Obdo/97/2020, 2Obdo/3/2021). Uvedená úprava vyplýva zo zásady, že istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Výnimkou je uplatnenie skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (ust. § 435 C.s.p.).

26. Dovolateľ v závere svojho dovolania tvrdí arbitrárnosť rozhodnutia súdu prameniaca z porušenia povinnosti súdu zohľadniť a aplikovať relevantnú právnu normu aplikovateľnú na konkrétny prípad. Argumentuje, že konkurzné konanie voči úpadcovi sa začalo na základe uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 20.9.2012, sp. zn. 1K/31/2012, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 26.9.2012 pod č. 186/12, z čoho vyplýva, že okresný súd mal aplikovať na predmetnú vec zákon č.

7/2005 Z. z. v znení od 1.1.2012. Dovolateľ namieta, že odvolací súd v rozpore s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 265/05 dospel k rozhodnutiu bez toho, aby sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, v zmysle čoho je rozhodnutie krajského súdu arbitrárne.

26.1. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p., môže byť daná v prípade, ak odvolací súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia (3Obdo/72/2016, 3Obdo/10/2017), prípadne ak je rozhodnutie súdu založené na takej interpretácii alebo aplikácii právnej normy súdom, ktorá zásadne popiera jej účel a význam.

26.2. Dovolací súd považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu jeho „závery“ uvedené v bode 2. odôvodnenia jeho rozhodnutia, v ktorých tento iba sumarizuje dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie. Následne vytýka okresnému súdu, že tento si zamieňa lehotu, počas ktorej možno urobeným úkonom odporovať, a ktorá sa počíta spätne od začatia konkurzného konania s lehotou, počas ktorej musí správca v súlade s § 57 ods. 2 ZKR podať žalobu o neúčinnosť právnych úkonov, a ktorá podľa ZKR, ktorý sa mal na vec aplikovať (teda v znení účinnom od 1.1.2012) bola 1 rok, na rozdiel od súdom prvého stupňa aplikovanej lehoty v trvaní 6 mesiacov (podľa ZKR v znení účinnom do 31.12.2011). V zmysle uvedeného dovolateľ označil rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmätočné a nesprávne, nakoľko žalobca podal žalobu dňa 13.4.2015, teda dávno po lehote uvedenej v § ust. § 57 ods. 2 ZKR platného do 31.12.2011 aj po 1.1.2012. V súvislosti s uvedeným dovolací súd prioritne uvádza, že ani tento dôvod dovolania žalovaného v 1. rade nevzhládol ako relevantný, a to z dôvodu, že žalovaný v 1. rade v tomto smere dovolaním napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie a zároveň uvedená argumentácia je opäť v rozpore s ust. § 435 C.s.p., novotou v konaní.

27. Napriek uvedenému však najvyšší súd považuje za potrebné odkázať na bod 37. a nasl. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý práve dal v tejto časti za pravdu žalovanému v 1. rade, a síce že súd prvej inštancie nesprávne uviedol číslo paragrafového znenia ZKR, kde okresný súd takéto znenie označil § 57 ods. 1 ZKR, aj keď správne ide o § 206a ods. 1 ZKR, následne však upozornil, že súd prvej inštancie správne citoval príslušné zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na prejednávajúcu vec, vrátane matérie § 206a ods. 1 ZKR. Nestotožnil sa so záverom žalovaných o tom, že došlo k zmeškaniu lehoty na podanie odporovacej žaloby. Záverom možno jednoznačne uviesť, že odvolací súd (ako podrobne vysvetlil v bodoch 38. a 39. odôvodnenia svojho rozhodnutia a dovolací súd v bode 6.2. odôvodnenia svojho rozhodnutia) a v súlade so záverom žalovaného v 1. rade, teda za použitia ust. § 206a ZKR a teda právneho predpisu ZKR platného od 1.1.2012 následne ustálil, že námietky žalovaného v 1. rade na prekludovanie nároku žalobcu na vyslovenie neúčinnosti právnych úkonov sú nedôvodné.

27.1. Najvyšší súd považuje za podstatné pripomenúť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu dožadovať sa toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá strana.

28. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené a po preskúmaní veci dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je protirečivé a arbitrárne, ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia a konanie pred odvolacím súdom tak v rozhodovanej veci nebolo postihnuté tvrdenou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného v 1. rade podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

30. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s ust. § 255 ods. 1 C. s. p.

31. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od

01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.